

případě ani podle tohoto náhledu teprve odůvodňovati, že mu daná lhůta nestačí. Ovšem žalující uplatňuje také, že žalovaný ani v přiměřené době po obdržení dopisu ze dne 13. června 1925 neplnil. S tím by měla pravdu, kdyby byla sama již dne 18. července 1925, tedy jistě ještě v průběhu přiměřené lhůty, ve které by byl žalovaný ještě plnit mohl, nebyla podala žalobu na vrácení kupní ceny, tedy i na uznání, že smlouva odstoupením jejím (stornem) je zrušena, čímž dala určitě na jevo, že plnění přijmouti nechce a nepřijme (§ 863 obč. zák.). Pak ale nebyl žalovaný povinen, aby jí zboží zasílal a působil zbytečné útraty dopravní a schovací, nýbrž plným právem nechal zboží u sebe nejsa povinen užiti práva čl. 343 obch. zák. Plným právem žalovaný čekal, až jak spor vypadne. Když žalující udělila lhůtu tak krátkou a se žalobou si tak pospíšila, je zjevno, že jí nešlo o řádné splnění v přiměřené lhůtě, nýbrž spíše o ustoupení od smlouvy, ale toho nemůže dosáti nedbáním předpisů, jež jí zákon pro ten případ ukládá.

Čís. 6157.

Směnečný řád.

Při indosaci k inkasu jest, není-li ona povaha indosace zřejmou ze směnky, indosatář vlastníkem směnky a to i v poměru k indosantovi. Vůči třetím osobám jest nerozhodnou vnitřní úmluva mezi indosantem a indosatářem. Převodl-li indosant směnku na indosatáře (k inkasu) za tím účelem, by znemožnil směnečnému dlužníku vznesení oprávněných námitek, příslušejících mu proti indosantu, může dlužník uplatnit všechny námitky, příslušející mu nejen proti indosatáři, nýbrž i proti indosantu. Jde tu o námitku lsti, podvodu.

Bylo-li při vlastní indosaci umluveno mezi indosantem a indosatářem, že má indosant zůstatí přes to vlastníkem směnky a směnečným věřitelem a byl-li převod směnky indosací proveden jen za účelem znemožnění námitek dlužníkových proti indosantu nebo k jinakým účelům nemravným neb nedovoleným, může každý směnečný dlužník vznést proti takovému obmyslnému indosatáři nejen námitku lsti, nýbrž i námitku nedostatku oprávnění.

Proti směnečnému nároku lze namítati, že nebyla vyplacena valuta, jen tehdy, byla-li směnka vydána za tohoto předpokladu.

(Rozh. ze dne 30. června 1926, Rv I 1026/26.)

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Provádějíc dovolací důvod nesprávného právního posouzení, vytýká dovolání, že odvolací soud nesprávně posuzuje význam a dosah jeho námitek, že byly směnky indosovány jen k inkasu, že mu nebyla vyplacena valuta a konečně, že vydatel M. doufal očividně vymoci pře-

vodem směnek na žalobkyni zaplacení své neexistující pohledávky v rámci úvěrové hypotéky, zřízené žalovaným pro žalobkyni. Než právnímu názoru odvolacího soudu jest vesměs přisvědčiti. I kdyby bylo pravdou, že vydatel M. převedl směnky na žalobkyni jen k inkasu, což ovšem ze směnek není patrné (čl. 17 směn. ř.), musil by žalovaný jako přijatel směnek příslušný peníz žalobkyni zaplatiti. I při indosaci k inkasu ze směnky nezjevné jest indosatář vlastníkem směnky (čl. 36 směn. ř.) a to i vzhledem k indosantovi. Jest věřitelem samostatně oprávněným jako každý jiný indosatář. Indosant má dle ujednání jen obligační nárok proti indosatáři na vydání splaceného směnečného peníze. Vůči třetím osobám jest rozhodnou jen vnější forma indosace, nikoli vnitřní úmluva mezi indosantem a indosatářem. Námitka žalovaného, že jde jen o indosaci k inkasu, neměla by tedy rozhodného významu. Jinak jest tomu, převedl-li indosant směnku na indosatáře k inkasu za tím účelem, by směnečnému dlužníku znemožnil vznesení oprávněných námitek, příslušejících mu proti indosantu. Tu vyžaduje již zásada poctivosti a důvěry v obchodě, by mohl dlužník uplatniti všechny námitky, které mu přísluší nejen proti indosatáři, nýbrž i proti indosantu. Tu pak již nejde o pouhou, jinak bezvýznamnou námitku, že byla směnka indosována jen k inkasu, nýbrž o námitku lsti, podvodu (*exceptio doli*) a jest na dlužníkovi, by uvedl určité konkrétní okolnosti, jimiž by tato námitka byla náležitě opodstatněna. Podobně jest tomu při vlastní indosaci. Bylo-li mezi indosantem a indosatářem umluveno, že má indosant zůstatí přes to vlastníkem směnky a směnečným věřitelem a byl-li převod směnky indosací proveden jen za účelem znemožnění námitek dlužníkůvých proti indosantu neb k jinakým účelům nemravným neb nedovoleným, na př. k zatajení pravého majetkového stavu indosantova v úpadku, může každý směnečný dlužník vznéstí proti takovému obmyslnému indosatáři nejen námitku svrchu zmíněnou (*exceptio doli*), nýbrž i námitku nedostatku legitimace, neboť jde jen o indosament zdánlivý, o indosaci na oko. Třetí bezelstný nabyvatel směnky, který ovšem nesmí trpěti touto simulací, jest vždy oprávněn považovati zdánlivé žiro za žiro skutečné a indosatáře za pravého směnečného věřitele. (viz Grünhut Wechselrecht II. str. 143 a násl.). Dovolatel směšuje obě tyto námitky. Připouští, že v tomto případě jde o indosaci k inkasu, ale pak zase mluví o žiru zdánlivém, neuváděje podstatných důvodů, proč by měla býti tato indosace závadnou. Domněnku, nedoloženou vůbec skutkovými okolnostmi, z nichž by se dalo souditi na její oprávněnost, totiž, že vydatele M-a k indosaci směnek patrně přimělo, by došel úhrady své pohledávky v rámci úvěrové hypotéky žalovaným pro žalobkyni zřízené, nelze pokládati za dostatečnou, by jí byla odůvodněna obmyslnost indosantova, tím méně pak žalobkyně. Správným jest také názor odvolacího soudu, že by námitka nevyplacení valuty mohla býti jen tehdy podstatnou, kdyby žalovaný tvrdil a dokázal, že vyplacení valuty bylo výslovně ujednáno. Jsouť práva i závazky ze směnky rázu abstraktního a kotví již v samé skriptuře. Jen tehdy, byla-li směnka vydána za určitých předpokladů (na př. že bude valuta skutečně vyplacena), možno proti nároku ze směnky namítati tuto úmluvu.